

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

26 ianuarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Petru Moraru, Liliana Catan, Ion Guzun
a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de inculpatul
Ibraghimov Movsar și avocatul acestuia Ursu Petru, prin care se solicită casarea
deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2004, în
cauza penală în privința lui

Ibraghimov Movsar Muslim,

*născut la 24 ianuarie 1967, originar din or. Groznîi,
Federația Rusă, domiciliat pînă la reținere în mun.
Chișinău, str. Independenței, nr. 16, ap. 73.*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 03 februarie 2003 - pînă la 24 iulie 2003 (instanța de fond);*
- 2. de la 12 septembrie 2003 - pînă la 28 ianuarie 2004 (instanța de apel);*
- 3. de la 24 martie 2004 – pînă la 09 iunie 2004; de la 02 octombrie 2015 – pînă la 26 ianuarie 2016 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 24 iulie 2003, Ibraghimov Movsar a fost achitat de sub învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 125 alin. (4) Cod penal (red. 1961) pe motivul inexistenței faptei infracțiunii.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, de către organul de urmărire penală Ibraghimov Movsar a fost învinuit în aceia că în perioada 17-18 iulie 1996 prin estorcare a primit de la Gulcanean Aramais și Balaian Maria suma de 750 000 lei în următoarele circumstanțe:

La 17 iulie 1996 sub pretextul întîlnirii de afaceri Ibraghimov M. l-a ademenit pe Gulcanean A. în oficiul firmei "Ghioțint" din mun. Chișinău,

str. Zelinski, nr. 15, unde prin înțelegere prealabilă cu alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală, au estorcat de la Gulcanean A. suma de 50 000 dolari SUA. La refuzul primului de a-i transmite suma de bani solicitată Ibraghimov M. l-a amenințat pe acesta cu omor, precum și cu omorul familiei sale. Ulterior, la indicația lui Ibraghimov M. persoanele neidentificate de organul de urmărire penală i-au aplicat lui Gulcanean A. multiple lovituri, cerându-i permanent bani, tot atunci l-au perchezitionat și au luat de la acesta bani în sumă de 7 500 dolari SUA.

Ulterior, Gulcanean A., fiind însoțit de coparticipanții evenimentelor sus indicate, la cerința lui Ibraghimov M. a plecat la domiciliul său din mun. Chișinău, bd. Traian, nr. 23/2, ap. 14, unde se aflau soția și fiica sa și a luat din casă bani în sumă de 20 000 dolari SUA, după care s-au deplasat la Anisonean G. căruia în ajun i-a restituit datoria de 10 000 dolari SUA și a primit înapoi acești bani. Ulterior, Gulcanean A. i-a transmis suma de 30 000 dolari SUA lui Ibraghimov M., iar ultimul a cerut în contul sumei de 50 000 dolari SUA de a i se perfecta pe numele lui Nimerenco I. apartamentul nr. 5 din str. Tighina, 17, mun. Chișinău, care îi aparținea cu drept de proprietate soacrei lui Gulcanean A.

Astfel, la 18 iulie 1996 executînd cerințele lui Ibraghimov M. partea vătămată împreună cu soacra sa, Balaian M. și Nimerenco I., s-au prezentat la BNS nr. 6 a sect. Centru, mun. Chișinău, unde au semnat contractul de vânzare cumpărare a apartamentului sus nominalizat.

3. Împotriva sentinței a declarat apel acuzatorul de stat, care, invocînd ilegalitatea sentinței, a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Ibraghimov M. să fie condamnat conform învinuirii formulate prin rechizitoriu.

În argumentarea soluției solicitate, procurorul a invocat că instanța de fond incorect a apreciat probele prezentate de partea acuzării, probe, care, în opinia acestuia, cu certitudine confirmă vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii imputate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2004, apelul declarat a fost admis, casată sentința și pronunțată o nouă hotărîre

potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care, Ibraghimov Movsar a fost condamnat în baza art. 125 alin. (3) Cod penal (red. 1961), la 7 ani închisoare, fără confiscarea averii cu executarea în penitenciar de tip semiînchis

S-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiu lui Gulcanean Elena suma de 37 500 dolari SUA și în beneficiul lui Balaian Maria suma de 12 500 dolari SUA, echivalentul cursului oficial în valută națională la momentul executării hotărârii.

5. Instanța de apel în decizia adoptată a constatat fapta și circumstanțele comiterii infracțiunii de dobândire prin șantaj a avutului proprietarului, invocate în rechizitoriu concluzionând totodată necesitatea excluderii din învinuirea inculpatului indicii calificativi – „*cu aplicarea armei*” și „*amenințarea cu răpirea proprietarului, rudelor sau apropiaților acestuia*”, deoarece în ședința instanței de apel acești indicii calificativi nu și-au găsit confirmarea prin careva probe pertinente și concludente.

Argumentele inculpatului, precum că nu a participat la săvârșirea infracțiunii Colegiul penal l-a apreciat ca fiind o metodă aleasă pentru evitarea răspunderii penale, or acestea se combat prin declarațiile pătimitilor, martorilor și altor probe administrate la materialele cauzei.

Curtea de Apel a menționat că concluzia instanței de fond precum că ordonanța din 22.07.2003 despre anularea hotărârii din 24.12.1997 cu privire la refuzul de a porni procesul penal nu are nici un efect juridic, este neîntemeiată, iar interpretarea dată de prima instanță prevederilor art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală (red. 2003) este eronată.

Colegiul a considerat că în speță nu pot fi aplicate nici prevederile art. 5 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală (red. 1961) deoarece prevederile articolului dat exclud posibilitatea pornirii procesului penal în cazul în care există o hotărâre neanulată despre clasarea procesului, dar nu hotărârea despre refuzul de a porni procesul penal. Ținând cont de cele menționate instanța de apel a conchis că, în speță nu a fost afectată legalitatea probelor acumulate.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarant recurs ordinar avocatul Tabarcea Iurie în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia și menținerea sentinței instanței de fond, argumentând că cauza a fost examinată în ordine de apel superficial și cu încălcări procedurale.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 09 iunie 2004, recursul ordinar a fost respins ca fiind neîntemeiat.

8. La 07 septembrie 2015 inculpatul Ibraghimov Muslim și avocatul acestuia Ursu Petru au contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel din 28 ianuarie 2004, unde invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 4), 5), 11) Cod de procedură penală solicită casarea hotărârii contestate cu dispunerea rejudecării cauzei.

În argumentarea recursului declarat recurenții au invocat următoarele:

- cauza a fost examinată în instanța de apel în lipsa inculpatului, părților vătămate, succesorului legal al victimei și martorilor;

- există o cauză de înlăturare a răspunderii penale;

- la materialele cauzei există două acte judiciare adoptate de aceeași instanță de judecată, în aceeași zi, dar cu număr diferit și cu denumire diferită. Astfel, rezultă că pe o singură cauză penală, prin încheiere judecătorească și prin decizie a fost casată sentința de achitare și dispusă condamnarea inculpatului;

- condamnându-l pe Ibraghimov M. instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 60 alin. (1) lit. c) Cod penal;

- Curtea de Apel eronat a interpretat prevederile art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, deoarece norma în cauză prevede că, reluarea urmăririi penale poate avea loc doar în cadrul termenului de 1 an din momentul intrării în vigoare a ordonanței de încetare a urmăririi penale, clasare a cauzei sau scoaterea de sub învinuire;

- prin adoptarea ordonanței din 22.07.2003, privind anularea ordonanței de refuz în pornirea procesului penal lui Ibraghimov M. i-a fost încălcat dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori;

9. În conformitate cu prevederile art.431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de inculpat, menționând că recurenții nu au argumentat ilegalitatea hotărârii cu indicarea problemelor de drept. Astfel, recurentul solicită reaprecierea probelor considerând că nu au fost administrate în raport cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, fiind comise încălcări, însă, toate acțiunile de urmărire penală, au fost efectuate legal, nefiind admise careva

încălări a legii procesual penale.

10. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi respins din următoarele considerente.

Conform art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără însă a i se agrava situația.

Recurenții, în recursul declarat invocă prevederile art. 427 alin. (1) pct. 4), 5), 11) Cod de procedură penală, care stipulează că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când judecata a avut loc fără participarea inculpatului, ori fără citarea legală a unei părți sau care legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta, ori există o cauză de înlăturare a răspunderii penale.

Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prevede, în art. 13, garanția unui recurs efectiv (în sensul căii de atac) în fața unei instanțe naționale oricărei persoane ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de Convenție au fost încălcate. Executarea acestui drept, inclusiv motivele pentru care acesta poate fi exercitat, fiind reglementate de lege.

Regula libertății de a face uz de căile de atac reprezintă un drept fundamental al omului recunoscut și prin art. 119 din Constituția Republicii Moldova potrivit căruia împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.

Concomitent, instanța de recurs ține să menționeze, că pentru exercitarea unei căi de atac este necesar să fie îndeplinite, în mod cumulativ o suită de condiții, în special:

1. Să existe o hotărîre judecătorească pe care legea să o declare susceptibilă de a fi atacată;
2. Legalitatea căii de atac;
3. Calea de atac să fie exercitată în termenul și modul legal prin manifestarea de voință a titularului;

4. Unicitatea dreptului de a folosi o cale de atac.

Astfel, cea din urmă condiție prevede că dreptul de a folosi o cale de atac este unic și se epuizează prin folosirea lui. Titularul căii de atac interesat nu poate folosi de mai multe ori o cale de atac împotriva aceleiași hotărâri, prin urmare categoric se exclude judecarea de mai multe ori în aceeași cale de atac.

La acest capitol instanța de recurs relevă, că din prevederile art. 421 în coroborare cu art. 401 alin. (2) Cod penal, rezultă, că avocatul în numele inculpatului poate declara recurs.

Astfel, ținând cont de cele menționate și analizând materialele cauzei Colegiul lărgit constată, că avocatul Iurie Tabarcea în numele inculpatului a folosit calea de atac recursul, or primul apărând interesele lui Ibraghimov M. în bază de contract fapt confirmat prin mandat (f.d.222, vol. II), folosindu-se de drepturile sale prevăzute la art. 68 pct. 14) Cod de procedură penală, la 23 martie 2004 a declarat recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel din 28 ianuarie 2004, recurs care, prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 09 iunie 2004 a fost respins ca inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

Prin urmare, la data de 09 iunie 2004, în conformitate cu prevederile art. 466 alin. (2) pct. 4) și 5) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel a devenit definitivă și irevocabilă.

Așadar, generalizând cele menționate mai sus, Colegiul conchide că calea ordinară de atac asupra deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2004 a fost deja folosită, deoarece din normele de referință stabilite de legiuitor, rezultă exhaustiv lista titularilor dreptului de a declara recurs, precum și faptul că, fiecare din acei titulari este în drept de a folosi o cale de atac o singură dată și se epuizează acest drept prin folosirea lui.

În atare circumstanțe, raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, rezultă că în speță lipsesc temeiuri de casare a hotărârii adoptate în cauza penală în privința inculpatului Ibraghimov Movsar, și prin urmare se impune soluția de respingere a recursului declarat de inculpat și avocatul acestuia Ursu Petru ca fiind inadmisibil.

11. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de inculpatul Ibraghimov Movsar și avocatul acestuia Ursu Petru, împotriva deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2004, în cauza penală în privința lui *Ibraghimov Movsar Muslim*, cu menținerea hotărârii contestate.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 25 februarie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Petru Moraru

Liliana Catan

Ion Guzun